

2. Wanneer men afgaat op de acte moet Den Ouden in 1783 of 1784 geboren zijn. Hij werd echter pas op 17 september 1786 gedoopt. Merkwaardig is dat de administratie van Nieuwer Amstel (waar hij in 1846 ging wonen) in 1859 zijn geboorte op 12 september 1786 stelt. Er is in dezen geen zekerheid te verkrijgen; ik houd 1786 aan. Zie: Gemeentearchief (GA) Amsterdam: Acten van ondertrouw; Basisgegevens bevolking: Dopen 1776-1811. GA Amstelveen (Nieuwer Amstel): Bevolkingsregister 1860-1870; vgl. verder aldaar: Bevolkingsregister 1850-1860 en Akten van overlijden (op 11 november 1864).

3. Archief Boekverkopers-gilde (registers en lijsten met namen van bazen en knechten in de jaren 1785-1811; VHB 70-73; GA 74); Bibliotheek van de Koninklijke Vereeniging ter Bevordering van de Belangen des Boekhandels (BKVB); Universiteitsbibliotheek Amsterdam (UBA). B.P.M. Dongelmans, *Van Alkmaar tot Zwijndrecht*, Amsterdam 1988, 68.

4. De jaarlijkse huurwaarde van het pand – honderddertig gulden – was normaal voor dit deel van de straat; Wijkboeken betreffende de inkwartiering 1814-1841; GA Amsterdam 5012. Helaas ontbreken van wijk

compareert met een regent van het Aalmoezeniersweeshuis. De gegevens wekken niet de indruk dat bruidegom en bruid, die beide 'Gereformeerd' waren, in goeden doen waren. Het beroep van Den Ouden wordt niet vermeld.² Zijn naam komt ook niet voor in de stukken die zijn overgebleven uit de laatste jaren van het Amsterdamse boekverkopersgilde. Het blijft dus onbekend wanneer hij zich in het vak begaf. In ieder geval was hij vanaf 1813 als boekhandelaar actief.³ Vanaf dat moment komt hij langzamerhand beter in zicht.

Van de eerste jaren dat Den Ouden zelf een zaak dreef staat vast dat hij vanaf 1818 in het pand Nieuwe Spiegelstraat 39 zijn winkel annex woning had.⁴ In dat jaar verscheen ook zijn eerste uitgave. Volgens de titel was het de 'tweede druk' van een werkje van de Duitse medicus C.W. Hufeland, *Goede raad aan moeders, over de gewigtigste onderwerpen van de natuurlijke opvoeding der kinderen, in de eerste jaaren*, dat in 1800 in Den Haag verschenen was. In feite betrof het een zgn. titeluitgave. Den Ouden had het restant van de oplage opgekocht en er een titel met zijn eigen impressum voor geplaatst. Hij was zuinig op zijn eersteling: hij gaf haar aan bij de secretarie van de hoofdstad, om zo het 'kopyregt' te verwerven. Op 15 oktober werd het werkje ingeschreven in het Amsterdamse boekenregister.⁵ Na ruim een jaar kwam zijn tweede uit: een bundel van de in 1804 overleden Amsterdamse predikant H.H. Viervant, *Leerredenen. Nieuwe uitgaaf*. Opnieuw ging het om een titeluitgave, nu van een werk dat eind achttiende eeuw verschenen was. Den Ouden bracht de bundel aan de man onder meer via onderhandse verkoop aan zijn confraters in het hoofdstedelijke Boekverkooperscollegie, een kring van meest kleine handelaren en uitgevers. Hij kocht daar ook geregeld uitgaven van anderen in. Tot en met december 1823 schafte hij die aan in allerlei soort, waaronder ontspannings- en jeugdboeken.⁶

Wat Den Ouden vijf jaar na zijn eersteling als uitgever had te bieden, is af te lezen uit de reclame achter een in 1823 bij hem verschenen werkje van W.D. Grommé, over de juiste viering van het Avondmaal. Naast genoemd boekje werden 'mede uitgegeven': zes godsdienstige werken, waaronder de bundel van Viervant en het bekende